

Goed onderhoudsplan beplanting bespaart geld

Op veel golfbanen is de beplanting ondergeschikt aan het golfspel. Het groen kost echter veel geld. Met een goed onderhoudsplan houd je de kosten beheersbaar en laag.

TEKST: PIUS FLORIS – FOTO'S: PATRICK MEDEMA

Het staat erg fraai op de ontwerp-tekening of op de maquette; al die groene bolletjes die een boom of heester voorstellen. Ze zijn meestal al wat groter omdat de ontwerper op deze manier de opdrachtgever wil laten zien hoe de beplanting er na twintig jaar uit kan zien. De groene bolletjes op de tekening blijven heel lang goed en ze groeien nooit. Ontwerp-

tekeningen geven zelden de realiteit weer. Wat bij het ontwerp inbegrepen had moeten zijn, is een duidelijke begroting van de kosten voor het onderhoud van de beplanting totdat wordt voldaan aan het beeld van de ontwerper. Dit is een ruw beeld van de realiteit. Op veel golfbanen is de beplanting ondergeschikt aan het golfspel. Dat is niet terecht, want de

werkelijke kwaliteit van een golfbaan wordt bepaald door de combinatie van het spel en het genieten van de omgeving. Een slecht onderhouden beplanting toont zich al binnen een seizoen. Grasgroei in de 'boomspiegel' en het achterwege blijven van jeugdsoei zijn slechts twee van de symptomen die aangeven dat de bomen geen kans krijgen om uit te groeien tot wat de ontwerper erbij bedoelde. Bij de aanleg van nieuwe golfbanen duurt het meestal minimaal vijf jaar voordat de beplanting zelfs maar wil gaan groeien.

Plan

Als de beplanting op een golfbaan van belang is, dan is een onderhoudsplan essentieel. In het plan wordt vastgelegd wat er wanneer door wie gedaan moet worden om de meerwaarde van de beplanting in die omgeving maximaal te krijgen en te houden. Een dergelijk plan moet er al zijn voor de aanleg, omdat er ook in moet worden vastgelegd hoe de aanleg moet worden uitgevoerd. Dat voorkomt veel inboet en dus hoge kosten waarvoor letterlijk niets terugkomt. De kennis van alles wat er speelt rond de aanleg van beplanting is zo groot dat inboet volstrekt overbodig is.

Kappen grootste bomen

Bij de aanleg van een beplanting kan een architect ervoor kiezen om in korte tijd een 'volwassen' ogende beplanting te realiseren. Dit kan door bijvoorbeeld populieren, esdoorns en beuken aan te planten. De populieren leveren een zeer snelle groei die de jonge beuken helpt om sneller te groeien in de schaduw. De populieren worden erg snel groot en kunnen de andere bomen gaan overschaduwen. Als de populieren na vijftien jaar niet worden weggehaald om de esdoorns en de beuken te laten floreren, dan blijven er uiteindelijk alleen de populieren over omdat de rest van de bomen verstikt. Het onderhoudsplan moet daarin duidelijkheid en houvast bieden. Zo wordt ook voorkomen dat bomen tegen beter weten in blijven staan, omdat sommige mensen tegen het kappen van de dan grootste bomen in de beplanting zijn.

Tijdstip

In een onderhoudsplan staat ook vermeld wanneer bepaalde werkzaamheden worden uitgevoerd. Het is belangrijk dat er rekening wordt gehouden met de broedtijd van vogels. De flora- en faunawet geeft hiervoor duidelijke richtlijnen, zie www.vogelsendewet.nl. Voor het gemak kun je stellen dat het niet handig is om onderhoud aan beplanting uit te voeren in de broedtijd. Solitaire bomen zonder nesten kun je wel snoeien in deze periode. Bij het onderhoud van bosplantsoen hoeft je alleen de doorgaande bomen te snoeien. Deze moeten straks met een stevige kruin boven de heesterbeplanting uitgroeien, waardoor ze al in een jong stadium steeds opgekroond moeten worden. Ook de dubbele toppen moet je steeds wegnemen om te voorkomen dat de bomen voortijdig uitscheuren en een risico voor de spelers opleveren. De lager blijvende beplanting wordt uitgedund of afgezet. Het is overbodig om de laagblijvende beplanting zelf in een bepaalde vorm te snoeien, behalve om praktische redenen voor het golfspel. Als beplanting wordt afgezet om een grotere spreiding of meer open plekken te krijgen, is het soms de gewoonte om Roundup op de zaagvlakken te smeren. Glyfosaat werkt prima om te voorkomen dat afgezette bomen en heesters opnieuw uitlopen. Maar door wortelcontact kan het glyfosaat ook zijn

dodelijke werk doen in de overblijvende beplanting. Laat het gebruik van glyfosaat in beplantingen maar liever achterwege.

Kennis van soorten

Voor het opstellen van een beplantingsplan is verstand nodig van planten- en boomsoorten. Voor een kwalitatief goede beplanting is een combinatie van kwaliteiten vereist. Een goede beplanting kent een kruidenlaag, een heesterlaag en twee boomlagen. Dit bootst een natuurlijk proces na. Voor het opstellen van een onderhoudsplan is het onder alle omstandigheden aan te bevelen om advies in te winnen bij de ontwerper. Niemand weet beter wat het beeld moet zijn of worden van een beplanting dan de architect zelf. Aan de andere kant is het raadzaam om kennis te halen bij een boomverzorger voor de praktische aspecten. Met een goed onderhoudsplan is veel geld uit te sparen dat kan worden gebruikt om de kwaliteit van een golfbaan verder te verbeteren. De natuur is mild. Bomen en heesters zijn eigenlijk altijd mooi, behalve als ze voor het spel in de weg staan. In het stedelijk gebied is er een oud gezegde: "Een boom is mooi voor de deur van de burens." Datzelfde geldt ook op de golfbaan. Een goed onderhoudsplan helpt om te voorkomen dat er ergernis ontstaat. 🌳

Pius Floris, boomexpert en bodembiooloog, is directeur van Plant Health Care in Vught, telefoon 06-51328508. www.planthealthcare.eu

Een onderhoudsplan geeft duidelijkheid en houvast. Zo kan een boom over vijftien jaar te groot zijn, waardoor andere bomen verstikken. Door op te nemen dat hij dan gekapt moet worden, voorkom je problemen in de toekomst.